

Sygn. akt III U 355/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2018r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	<i>SSO Piotr Witkowski</i>
Protokolant:	<i>st. sekr. sądowy Beata Dzienis</i>

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 27 grudnia 2018r. w Suwałkach

sprawy **G. A.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę pomostową

w związku z odwołaniem G. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 18 maja 2018 r. znak (...)

1. ***oddala odwołanie;***

2. ***odstępuje od obciążania G. A. kosztami zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B..***

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. decyzją z dnia 18.05.2018r. odmówił **G. A.** prawa do emerytury pomostowej.

W uzasadnieniu wskazał, że zgodnie z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 19.12.2008r. o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017r. Nr 664 ze zm.), prawo do emerytury przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. Urodził się po dniu 31.12.1948r.;

1. Na dzień 1.01.2009r. udowodnił okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat, wymieniony w załączniku nr 1 lub 2 ustawy o emeryturach pomostowych;

2. Osiągnął wiek wynoszący dla mężczyzn co najmniej 60 lat;

3. Ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący dla mężczyzn co najmniej 25 lat;

4. Przed dniem 1.01.1999r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy emerytalnej.

5. Nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Zakład odmówił G. A. przyznania emerytury zgodnie z art. 4 w zw. z art. 49 ustawy, ponieważ na dzień 1.01.2009r. nie udowodnił okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, wynoszącego co najmniej 15 lat.

Zakład informacyjnie wskazał, że do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach zaliczył okres od 1.05.1983r. do 22.07.1998r. na stanowisku maszynista pojazdu trakcyjnego (z wyłączeniem urlopów bezpłatnych i okresów nieskładkowych), tj. 12 lat, 6 miesięcy i 16 dni.

Na podstawie okresów dołączonych do wniosku – uzyskanych w wyniku przeprowadzonego postępowania – Zakład przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe i składkowe w ilości 26 lat, 6 miesięcy i 16 dni.

W odwołaniu od tej decyzji G. A. uważał, że decyzja odmowna jest nieadekwatna do rzeczywistego stażu pracy. Rzeczywisty jego okres pracy w szczególnych warunkach to od 1.09.1979r. do 22.07.1998r. jako zatrudnienie pracowników kolejowych. Od dnia 1.09.1979r., po technikum, do chwili powołania do wojska, tj. 23.04.1980r., jako rzemieślnik specjalista pracował w szczególnych warunkach przy naprawach lokomotyw parowych (kuźnie, odlewnie, spawanie). Od dnia 24.04.1980r. do 7.07.1982r. pełnił czynną służbę wojskową, która, ze względu na stan wojenny wprowadzony 13 grudnia, została przedłużona i trwała 27 miesięcy.

Wskazał też, że do jego pracy na pojeździe trakcyjnym lub spalinowym jako maszynista należy liczyć 1 rok – 12 miesięcy x 14 miesięcy, zgodnie z art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 162, poz. 1118).

Po przeliczeniu jego pracy jako maszynisty od 1.05.1983r. do 22.07.1998r. da to łącznie 187 miesięcy, a więc 15 lat i 7 miesięcy. Z urlopów bezpłatnych był zmuszony korzystać, gdyż jego córka, mając 3 lata, jako dziecko miała dwie operacje kręgosłupa w (...), gdzie przebywała 2 lata. Trudno było pogodzić pracę maszynisty po 250 godzin miesięcznie z opieką nad dzieckiem.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumenty przytoczone w zaskarżonej decyzji, oddzielnie wskazując na treść art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych.

Sąd Okręgowy w Suwałkach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołania za uzasadnionego uznać nie można było. Odwołujący nie spełnia bowiem warunków do otrzymania prawa do emerytury, w tym emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Natomiast na podstawie art. 49 tej ustawy prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 .

Z powyższego wynika zatem, że warunkiem nabycia prawa do emerytury pomostowej w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, po spełnieniu warunków „formalnych”, jest legitymowanie się określonym stażem w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze oraz kontynuowanie pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze określonych ustawą o emeryturach pomostowych (obecnie obowiązujących) tj. po 31.12.2008r. i posiadanie takiej określonej tą ustawą pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze przed 01.01.2009r. (obecnie obowiązujących). Natomiast, jeżeli osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze określonych ustawą o emeryturach pomostowych to może nabyć prawo do "nowego" świadczenia (emerytury pomostowej) jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze określonych ustawą o emeryturach pomostowych (obecnie obowiązujących) w wymiarze 15 lat. Są one określane w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Te szczególne warunki pracy bądź szczególnego charakteru pracy obecnie obowiązujące są po prostu jeszcze bardziej „szczególne”. Wskazane są w załącznikach do ustawy.

Analizując sytuację prawną odwołującego się w aspekcie art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie spełnił on warunku pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze po dniu 31.12.2008r., określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Po dniu 31.12.2008r. wykonywał tylko pracę stolarza, pomocnika produkcji drzewnej i zwykłego kierowcy, a takie nie są wymienione w załącznikach do ustawy odnoszących się do art. 3 ust. 1 i 3 ustawy.

Analizując też sytuację odwołującego się odnośnie art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, czyli z ustaleniem, że po 31.12.2008r. nie pracował on w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, należało również odmówić mu prawa do tego świadczenia. W świetle tej regulacji jedyną możliwością, by przyznać odwołującemu się prawo do emerytury pomostowej było wykazanie przez niego, że w dniu wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych, tj. 1 stycznia 2009r., miał on co najmniej 15 lat pracy wykonywaj w warunkach szczególnych lub o szczególnym charakterze, ale nie w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (poprzednio obowiązujących), lecz w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej (obecnie obowiązujących). Wynika to wprost z treści przytoczonego wyżej art. 49 ust. 3 ustawy pomostowej. Taką pracą odwołującego będzie jego praca w Polskich Kolejach Państwowych (...)od 1.05.1983r. do 22.07.1998r. w charakterze maszynisty pojazdu trakcyjnego, która wprost wynika z jego akt osobowych i wystawionego mu świadectwa pracy. Taka bowiem praca została wskazana w pkt. 5 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych, o jakiej mowa w art. 3 ust. 3. Pozostała praca odwołującego się w PKP za wcześniejszy okres od 1.09.1979r. do 30.04.1983r. na stanowisku stażysty i rzemieślnika specjalisty nie została wymieniona ani w załączniku nr 1, ani nr 2, o jakich mowa w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Została opisana przez odwołującego się jako szeroko pojęta praca przy naprawie lokomotyw, gdyż robił przy wszystkim przy lokomotywach, co w niej zepsuło się.

Jak odwołujący się zeznał, pracował jeszcze jako pracownik młodociany, ucząc się w przyzakładowej szkole w (...) przy konstrukcjach metalowych, ciągnikach i kombajnach. Wykonywał przy tym prace remontowe i inne przy maszynach, przede wszystkim poza kanałami remontowymi. Takie zaś prace też nie są wykazane w załącznikach 1 i 2 do ustawy o emeryturach pomostowych ani w Wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Tymczasem okres pracy odwołującego się w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych jako maszynisty pojazdu trakcyjnego nie wynosi 15 lat, bo po wyłączeniu okresów urlopu bezpłatnego i przebywania na zasiłku chorobowym – 12 lat, 7 miesięcy i 8 dni. Do wskazanego przez organ rentowy okresu 12 lat, 6 miesięcy i 16 dni należałoby doliczyć jeszcze 22 dni pobierania zasiłku pielęgnacyjnego od 10.03.1989r. do 31.03.1989r., gdyż odwołujący się przedstawił decyzję, że przebywał na zasiłku pielęgnacyjnym w związku z opieką nad dzieckiem od 1.07.1986r. do 31.03.1989r. Na urlopie bezpłatnym przebywał zaś od 9.03.1989r. do 31.05.1990r., od 9.04.1991r. do 9.10.1991r. i od 15.04.1992r. do 31.05.1992r. Na zasiłku chorobowym przebywał zaś w 1992r. od 6.07. do 31.07. (26 dni), w 1993r. od 1.02. do 28.02. i od 12.12. do 31.12. (łącznie 48 dni), w 1994r. od 1.01. do 4.01 oraz od 19.04. do 5.05. (łącznie 21 dni), w 1995r. od 5.05. do 9.06., od 6.07. do 5.08. i od 21.09. do 25.09. (łącznie 72 dni), w 1996r. od 10.01 do 11.02, od 12.04. do 30.06 oraz od 18.11. do 29.11. (łącznie 125 dni), w 1997r. od 20.05. do 28.05. i w dniu 30.05. (łącznie 10 dni) i w 1998r. od 29.06 do 2.07. (w sumie 4 dni), a więc łącznie 9 miesięcy i 6 dni.

Odwołujący domagał się uwzględnienia mu przy określaniu pracy jako maszynisty pojazdu trakcyjnego preferencyjnego przeliczenia tego czasu pracy na podstawie art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który stanowi, że za każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Jak sam wyliczył, posiadałby wtedy okres 15 lat i 7 miesięcy tej pracy. Sąd jednak uważa, że takiego preferencyjnego przeliczenia przy ustalaniu prawa do emerytury pomostowej zastosować nie można. Stosownie mianowicie do art. 4 pkt. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, okres składkowy i nieskładkowy ustala się na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Nie uwzględnia więc ten przepis art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Skoro zaś go nie uwzględnia, nie można go stosować. Tak wynika zresztą z wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1.12.2016r. I UK 454/15, który wskazuje, że ustawodawca wyłączył możliwość ustalenia okresu uprawniającego do emerytury dla celów nabycia prawa od oświadczenia przedemerytalnego z uwzględnieniem przewidzianej w art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS zasady, że każdy pełny rok zatrudnienia na kolei na parowym, spalinowym lub elektrycznym pojeździe trakcyjnym, w drużynach konduktorskich oraz na stanowiskach manewrowych lub ustawiaczy liczy się jako 14 miesięcy zatrudnienia na kolei. Wynika to zaś z tego, że odesłanie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 30.04.2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (t. jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 170 ze zm.) nie obejmuje art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Aczkolwiek tak Sąd Najwyższy wypowiedział się w sprawie o świadczenie przedemerytalne, to w pełni odnosi się to i do świadczenia, jakim jest prawo do emerytury pomostowej. Artykuł 2 ust. 2 ustawy o świadczeniach przedemerytalnych również nie uwzględnia przepisu art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Ten art. 2 ust. 2 stanowi, że za okres uprawniający do emerytury uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 oraz art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Niezależnie od tego należy wskazać, że zgodnie z art. 12 ustawy o emeryturach pomostowych, przy ustalaniu okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, o których mowa w art. 4-11, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał wynagrodzenie lub świadczenie z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa.

Przepis tego art. 12 nie uwzględnia świadczenia w postaci zasiłku opiekuńczego, więc winien być liczony do okresu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Trzeba powtórzyć za Sądem Najwyższym, że po dniu 31.12.2008r. prawo do emerytury nabywanej według uprzywilejowanych zasad zostało wygaszone, co oznacza, że dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31.12.1948r. – jak odwołujący ur. (...) i którzy nie spełnili przed dniem 1.01.2009r. warunków nabycia prawa od emerytury, nie jest już możliwe ustalanie okresu uprawniającego do emerytury przy zastosowaniu uprzywilejowanych zasad, w tym z uwzględnieniem preferencyjnego przelicznika okresu zatrudnienia na kolei przewidzianego w art. 43 ust. 2 ustawy emerytalnej.

Odwołujący się nie spełnił natomiast do dnia 1.01.2009r. warunków nabycia prawa od emerytury, a jak podnosił na rozprawie po ukończeniu obecnie 60 lat życia takie warunki spełnił, więc powinno mu być i z tego względu przyznane prawo do emerytury, bo emerytury kolejowej. Taka jednak mu nie przysługuje.

W postępowaniu w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych Sąd ma obowiązek zweryfikować wszelkie przesłanki uprawniające do uzyskania emerytury, a nie tylko te, które zostały wskazane w decyzji organu rentowego. Stąd też sąd w niniejszym postępowaniu rozważył, czy odwołującemu należy się emerytura kolejowa.

Wskazać więc należy, że emerytura kolejowa przysługuje albo z mocy art. 40 albo z mocy art. 50 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17.12.1998r. (t.j. Dz. U. z 2018r., poz. 1270).

Aby otrzymać emeryturę kolejową z mocy art. 40 trzeba być urodzonym przed 1.01.1949r., a odwołujący się urodził się (...) Artykuł ten brzmi bowiem „Kolejowa emerytura przysługuje pracownikowi kolejowemu urodzonemu przed dniem 1 stycznia 1949r., który spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący dla kobiet 55 lat, mężczyzn 60 lat;
1. ma okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia na kolei, łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia na kolei, o których mowa w art. 44-45”.

Aby otrzymać emeryturę kolejową z mocy art. 50 warunki do uzyskania emerytury określone w art. 40 spełnić trzeba było do 31.12.2008r. Jednym z tych warunków określonych art. 40 jest osiągnięcie przez mężczyzn wieku 60 lat do 31.12.2008r. Odwołujący się nie osiągnął jednak wieku 60 lat do 31.12.2008r.

Artykuł 50 brzmi następująco:

„1. Prawo do emerytury kolejowej, o której mowa w art. 40, przysługuje pracownikom kolejowym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r., a przed dniem 1 stycznia 1969r. jeżeli spełniają łącznie następujące warunki:

- nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.
- warunki do uzyskania emerytury określone w tym przepisie spełnią do dnia 31 grudnia 2008r. „

Podnieść tu należy, że unormowanie warunków do otrzymania emerytury kolejowej z mocy art. 50 uznane zostało przez Trybunał Konstytucyjny za zgodne z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej (wyrok z dnia 22.06.1999r. K 5/99). Stąd wykładnia językowa tego przepisu jednoznacznie wskazuje, że osiągnięcie wieku 60 lat do 31.12.2008r. do otrzymania emerytury kolejowej z jego podstawy, nie budzi wątpliwości. Tak wskazał Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 27.11.2013r. III AUa 596/13 i z tym stanowiskiem trzeba zgodzić się z racji na autorytet sądu wyższej instancji. Jakkolwiek inna interpretacja przepisu art. 50 jest zatem nieuprawniona.

Odwołujący się nie ma zatem prawa do emerytury kolejowej.

Odwołujący się nie mógł też otrzymać emerytury w obniżonym wieku (a więc po ukończeniu 60 lat życia) na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a tylko taka jeszcze podstawa pozostawała dla odwołującego się, który

nie ukończył 65 roku życia. Aby mianowicie otrzymać emeryturę na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS trzeba, zgodnie z tym artykułem w zw. z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, po. 43 ze zm.), w dniu wejścia w życie wskazanej ustawy, a więc 1.01.1999r. mieć okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat, w tym okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wykonywanego stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, wynoszący co najmniej 15 lat.

Odwołujący się zaś 25 lat okresu składkowego i nieskładkowego do 1.01.1999r. nie posiada, nawet gdyby – jak o to wnosił w toku postępowania sądowego – zaliczyć mu do tego okresu czas pracy na gospodarstwie rolnym w S. od 1.09.1976r. do 31.08.1979r., kiedy to uczył się w Technikum (...). Jego niewątpliwie łączny okres składkowy i nieskładkowy na dzień 1.01.1999r. to 20 lat, 1 miesiąc i 7 dni. Są to okresy zatrudnienia od 1.09.1973r. do 20.06.1976r. w (...) (w ilości 2 lat, 9 miesięcy i 20 dni), od 1.09.1979r. do 22.07.1998r. w Polskich Kolejach Państwowych (w ilości 17 lat, 1 miesiąca i 4 dni), z wyłączeniem okresów urlopu bezpłatnego w ilości 1 roku, 9 miesięcy i 18 dni (kiedy nie był na zasiłku pielęgnacyjnym na opiekę nad dzieckiem) oraz przebywania na zasiłku dla bezrobotnych od 18.09.1998r. do 31.12.1998r. w ilości 3 miesięcy i 13 dni. Okres więc 3 lat pracy na gospodarstwie rolnym będzie niewystarczający. Wskazać jednak należy, że taką pracę na gospodarstwie rolnym trudno byłoby zaliczyć odwołującemu się do okresów składkowych. Owszem, stosownie do art. 10 ust. 1 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS okresy pracy na gospodarstwie rolnym przed dniem 1.01.1983r. zalicza do okresów składkowych, jeżeli ustalone okresy pracowniczego zatrudnienia i okresy mu równorzędne są krótsze od wymaganego do otrzymania emerytury, jednakże jeżeli praca ta była faktycznie świadczona i w wymiarze co najmniej 4 godzin dziennie. W judykaturze wykształcił się pogląd, że o uwzględnieniu przy ustaleniu prawa do świadczeń emerytalno-rentowych okresów pracy na gospodarstwie rolnym na podstawie wskazanego przepisu przesądza wystąpienie dwóch okoliczności: po pierwsze wykonywanie czynności rolniczych powinno odbywać się zgodnie z warunkami określonymi w definicji legalnej „domownika” z art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 20.12.1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (t. jedn. Dz. U. z 1998r., Nr 7, poz. 25 ze zm.) i po drugie – czynności te muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy tj. minimum 4 godziny dziennie (tak między innymi wyroki Sądu Najwyższego z dnia 12.05.2000r. II UKN 538/99, z dnia 27.06.2000r. II UKN 61/99, z dnia 3.07.2000r. II UKN 466/00).

Za okresy więc pracy na gospodarstwie rolnym uważa się okresy wykonywania pracy na takich warunkach, jakie po dniu 1.01.1983r. dawałyby podstawę do objęcia ubezpieczeniem społecznym rolników. Jak odwołujący się tymczasem wyjaśnił, gospodarstwo rolne babci, na którym miał pracować, nie miało nawet 1 ha ziemi, bo tylko 0,7290 ha. Nie był przy tym nawet na tym gospodarstwie zameldowany. Jakże zatem uznać, że był domownikiem tego gospodarstwa i pracował na nim co najmniej 4 godziny dziennie, nawet jeżeli była na nim 1 krowa i 2 czy 3 świnie, zwłaszcza że zamieszkiwała również na nim żona wujka i – jak przyznał – krowę doiła babcia, a później żona wujka. Obrządek natomiast kilku sztuk inwentarza z całą pewnością nie pochłaniał 4 godzin dziennie. Wykluczyć więc trzeba taką pracę odwołującego się, szczególnie że rano – jak wskazał – żadnej rolniczej pracy nie wykonywał. Jeżeli już można byłoby odwołującemu się taką pracę zaliczyć, to tylko co do kilku miesięcy letnich, kiedy rzeczywiście jest jej o wiele więcej w związku z pracami polowymi.

Ostatecznie też wskazać należy, że nawet gdyby odwołującemu się z zaliczeniem kilku miesięcy pracy na gospodarstwie rolnym przeliczyć możliwy do przeliczenia okres pracy w charakterze maszynisty pojazdu trakcyjnego, stosownie do art. 43 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, za każdy pełny rok zatrudnienia jako 14 miesięcy, to i tak nie będzie on miał 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Możliwy do przeliczenia okres pracy w charakterze maszynisty pojazdu trakcyjnego to okres 12 lat, 7 miesięcy i 8 dni, a nie cały od 1.05.1983r. do 22.07.1998r., a zatem w ilości 15 lat, 2 miesięcy i 22 dni. W myśl bowiem art. 32 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14.11.1991r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa. Oczywistym jest, że urlopu bezpłatnego

też nie uwzględnia się jako okresu niewykonywania w ogóle pracy. Po przeliczeniu pracy w charakterze maszynisty dodać należałoby dodatkowo 2 lata, a praca na gospodarstwie rolnym to łącznie około 8 miesięcy.

Mając zatem to wszystko powyższe na uwadze, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc orzekł jak w wyroku i oddalił odwołanie.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 102 kpc i odstąpił od obciążania G. A. kosztami zastępstwa procesowego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.. Miał bowiem na uwadze znikomy w sprawie nakład pracy radcy prawnego organu rentowego. Radca prawny nie był autorem odpowiedzi na odwołanie i był tylko na jednej rozprawie, zabierając głos jedynie na chwilę, ogólnie popierając stanowisko organu rentowego.

PW/mmw